

Saverna Põhikool

Õppekava

Saverna

Saverna Põhikooli õppekava

1.	ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED.....	3
2.	ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID.....	4
3.	KOOLI VÄÄRTUSED.....	4
4.	ÕPPEKESKKOND.....	5
5.	ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDAMINE.....	7
6.	ÕPPEKORRALDUS JA KOOLI TUNNIJAOTUSPLAAN.....	9
7.	ÕPPEKAVA LÄBIVAD TEEMAD.....	12
8.	LÕIMINGU RAKENDAMINE.....	18
9.	III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIK, JUHENDAMINE, TÖÖ KOOSTAMINE JA HINDAMINE.....	19
10.	ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE JA HINDAMINE.....	20
10.1.	ÕPILASTE HINDAMINE.....	20
10.2.	KUJUNDAV HINDAMINE.....	22
10.3.	KÄITUMISE JA HOOLSUSE HINDAMINE.....	23
10.4.	KOKKUVÕTTEV HINDAMINE.....	24
10.5.	KOKKUVÕTVAD HINDED JA JÄRGMISSE KLASSI ÜLEVIIMINE.....	25
10.6.	PÕHIKOOI LÕPETAMINE.....	26
10.7.	HINNETE JA HINNANGUTE VAIDLUSTAMINE.....	28
11.	HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED JA TUGITEENUSTE RAKENDAMINE.....	28
12.	KARJÄÄRIÕPE, SH KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMINE.....	30
13.	ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE.....	31
14.	ÕPETAJATE TÖÖ JA KOOSTÖÖ PLANEERIMINE.....	31
15.	KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE.....	32

1. Õppekava üldsätted

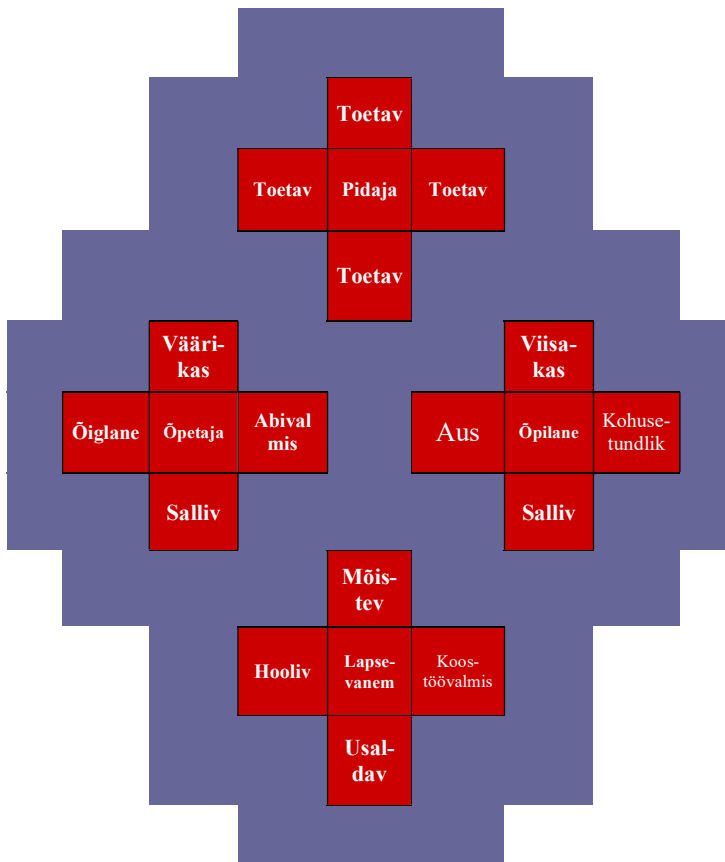
- (1) Saverna Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille koostamisel on lähtutud põhikooli riiklikust õppekavast, kooli paikkondlikust eripäradest, järjepidevusest, lastevanemate, õpilaste ja kooli pidaja soovidest ning kasutatavatest vaimsetest ja materiaalistest ressurssidest ning selles kirjeldatakse õppe rõhuasetusi ning tegevusi õppekava täitmiseks.
- (2) Üldosas esitatakse:
 - 1) õppe- ja kasvatustöö eesmärgid;
 - 2) kooli väärtused;
 - 3) õppekeskkond;
 - 4) õppe- ja kasvatustöö korraldamine;
 - 5) õppekorraldus ja kooli tunnijaotusplaan;
 - 6) õppekava läbivad teemad;
 - 7) lõimingu rakendamine;
 - 8) 8. klassi (III kooliastme) loovtöö temaatika valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine;
 - 9) õpilaste arengu ja õppimise toetamine ja hindamine;
 - 10) hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine;
 - 11) karjääriõpe sh karjääriinfo ja karjäärinõustamine;
 - 12) õpilase ja vanema teavitamine ja nõustamine;
 - 13) õpetajate töö ja koostöö ja planeerimine;
 - 14) kooli õppekava uuendamine ja täiendamine.
- (3) Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.
- (4) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
- (5) Õppekava esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (6) Kooli õppekava kehtestab direktor käskkirjaga.

2. Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

- (1) Saverna Põhikool on arenev kool, mis loob tingimused Kanepi valla õpilaste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks. Koolis toetatakse õpilase eakohast tunnetuslikku, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, põlvkondadevahelise sideme tugevnemist ning tervikliku maailmapildi kujunemist.
- (2) Kodulähedases koolis on loodud õppimisvõimalused kõigile Kanepi valla lastele, koolis antakse heatasemelist põhiharidust, meeskonnatöö- ja eneseteostuse oskused, mis aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (3) Koolis peetakse oluliseks väärtusi, mis tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.
- (4) Kooli missioon: Saverna Põhikool on kaasaegset õpikeskkonda pakkuv, traditsioone austav, iga õpilase arengut ja loovust toetav, põlvkondadevahelist sidet väärtustav, keskkonnasõbralik ja jätkusuutlik kool.
- (5) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Kooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

3. Kooli väärtused

- (1) Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest.
- (2) Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse, on aus, hooliv, õiglane ja lugupidav.
- (3) Kooli väärtused on kajastatud paikkonna ajaloolises kindakirjas, kus esimene ristimotiiv kujutab pidajat, keskmised õpetajaid ja õpilasi ning alumine lapsevanemaid.

4. Õppekeskkond

- (1) Kooli õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
- (2) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:
 - 1) osaleb kogu koolipere (õpilasesindus, hoolekogu ja õppenõukogu);
 - 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
 - 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
 - 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus (vanemad õpilased korda pidamas);
 - 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu;
 - 6) hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

- 7) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
 - 8) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
 - 9) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii ükski kui ka koos kaaslastega;
 - 10) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
 - 11) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
 - 12) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
 - 13) korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.
- (3) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:
- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas, õppetöö toimub kahes hoones;
 - 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada läheduses asuvat külaraamatukogu;
 - 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - 4) ruumid, sisustus ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
 - 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
 - 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt;
 - 7) õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, looduskeskustes, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes jm) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

5. Õppe- ja kasvatustöö korraldamine

(1) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toimetulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

(2) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

(3) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

- 1) esimeses klassis ja ka esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks kooliteeks ja õppetööks.
- 2) Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.
- 3) Esimeses kooliastmes keskendutakse:
 1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
 2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisse;

3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
 4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
 5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
 6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- 4) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase arengut, eneseusku ja õpimotivatsiooni.
- (4) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes:
- 1) teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine.
 - 2) Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmiste ja tegevusvaldkondade vastu.
 - 3) Teises kooliastmes keskendutakse:
 1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
 2. mitmekülgsel huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
 3. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
 4. õpiraskustega õpilaste tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
 - 4) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.
- (5) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes:
- 1) kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
 - 2) Kolmandas kooliastmes keskendutakse:
 1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
 2. õppeseisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
 3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;

4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
 5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
 6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.
- 3) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

6. Õppekorraldus ja kooli tunnijaotusplaan

- (1) Õppe- ja kasvatusprotsess põhiprotsessina kooli tegevuses toimub õppetundides, tugisüsteemides väljaspool tunde, huvitegevuses ning koostöös partneritega ja projektitegevustes.
- (2) Õppevormideks võivad olla paaristund, projektitöö, õppepäev, teemapäev, iseseisev töö, veebitund, juhendatud distantsõpe jne.
- (3) Õpet kavandades arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks, kaitstes ja edendades õpilaste vaimset ja füüsilist tervist.
- (4) Enamus õppetegevusest toimub traditsioonilise aineõppena, kasutades nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -vahendeid ja -viise. Õpet võib läbi viia ka väljaspool kooli ruume ja virtuaalses õpikeskkonnas.
- (5) Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Perioodi (veerandi) jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse teatavaks perioodi (veerandi) või poolaasta algul.
- (6) Õppeaasta koosneb neljast 9-nädalasest perioodist (veerandist) ning haridus- ja teadusministri poolt määratud koolivaheaegadest.
- (7) Kokkuvõtvad hinned pannakse välja üheksanda nädala (veerandi) lõpuks. Iga perioodi (veerandi) lõpus saavad õpilased tunnistused paberikandjal.

(8) Õppeperioodid (veerandid) ja kooli vaheajad:

Kalend- rinädal	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	1	2	3	3	4	5	6	7	8	9	0	1	1	1	1	1	4	1	5	1	6	1	7	1	8	1	9	2	0	1	2	2	2	3
Õppe- nädal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	1	1	1	1	1	1	1		1	7	1	8	9	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3		
Vahe- ajad																																																				
Hinda- mine																																																				
	I period (veerand)										II period (veerand)										III periood										IV periood																					

(9) Kooli valikaine on:

informaatika (2. - 4. ja 6. - 7. klassis).

(10) Kooli õppekavas on esitatud järgmised õppeainete ainekavad:

- 1) eesti keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene keel);
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- 5) sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus ja paikkonna ajalugu;
- 6) kunstid: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: töö- ja kunstitehnika, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus;
- 9) informaatika.

(11) Tunnijaotusplaan:

	RÕ K	Lisa- tund	1. kl	2. kl	3. kl	RÕ K	Lisa- tund	4. kl	5. kl	6. kl	RÕ K	Lisa- tund	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	19	1	7	7	6	11	1	5	4	3	6	1	2	2	3
Kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
Inglise keel	3				3	9	2	4	4	3	9		3	3	3
Vene keel						3	1			4	9		3	3	3
Matemaatika	10	3	4	5	4	13	1	4	5	5	13	1	4	5	5
Loodusõpetus	3	1	1	1	2	7		2	2	3	2		2		
Geograafia											5		2	2	1
Bioloogia											5	1	2	2	2
Inimeseõpetus	2	1	1	1	1	2		1	1		2		1	1	
Ajalugu						3	1		2	2	6		2	2	2
Ühiskonna- õpetus						1				1	2				2
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Muusika	6		2	2	2	4	1	2	2	1	3		1	1	1
Kunst, tööõpetus	9		3	3	3										
Kunstiõpetus						3		1	1	1	3		1	1	1
Käsitöö ja kodundus, tehnoloogia- õpetus						5	1	2	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Informaatika	0	2		1	1	0	2	1		1	0	1	1		
KOKKU:	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32
Lubatud koormus		68	20	23	25		83	25	28	30		94	30	32	32

(12) Kooli tunniväline tegevus lähtub kooli missioonist ja kasvatuslikest ning õpetuslikest eesmärkidest: õppida enese arendamise ja elus hakkamasaamise oskusi.

- (13) Tunnivälise tegevusega kujundatakse õpilastes lugupidamist iseenda ja teiste vastu, tolerantsust, empaatiavõimet, vastutustundlikkust ja koostööoskust. Arendatakse ettevõtlikkust, koduarmastust, keskkonnahoidlikkust ja demokraatlikke väärtusi.
- (14) Tunniväline tegevus hõlmab ringide tööd, üritusi, õpilasesinduse tööd ning osalemist erinevates projektides. Tunnivälist tegevust korraldab ja koordineerib huvijuht.
- (15) Koolielu kajastatakse kooliajalehes ja koduleheküljel, kus on info toimuvate sündmuste kohta, õppe- ja kasvatustegevuse info kajastub e-päevikutes.
- (16) Ringide töö eesmärgiks on äratada õpilastes huvi ja pakkuda erinevaid eneseteostuse võimalusi ning kujundada üldpädevusi.
- (17) Õpilastel on huviringides osalemisega võimalik end arendada erinevates valdkondades (kunst, sport, tehnoloogia jt).
- (18) Kooli ürituste korraldamisel peetakse silmas traditsioone, õpilasesinduse ettepanekuid ja õppeaasta eesmärke.
- (19) Kooli üritused, nende toimumisaeg ja läbiviijad kajastuvad kooli õppeaasta ürituste plaanis.

7. Õppekava läbivad teemad

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse õppekeskkonna kujundamisel, nad on aineülesed ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonnast kui tervikust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Läbivate teemade õpe realiseerub:
 - 1) õppekeskkonna korralduses;
 - 2) aineõppes ja ainenädalate korraldamisel;
 - 3) valikainete valikul;
 - 4) õppeaineid lõimivas projekti- ja loovtöös;
 - 5) õppekäikudes;
 - 6) projektitegevuses;
 - 7) huvitegevuses;
 - 8) koostöös kooli pidaja, asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutustega.
- (3) Läbivateks teemadeks on:
 - 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine,
 - 2) keskkond ja jätkusuutlik areng,

- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus,
- 4) kultuuriline identiteet,
- 5) teabekeskkond,
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon,
- 7) tervis ja ohutus,
- 8) väärtused ja kõlblus.

(4) Läbivad teemad leiavad ainetundides käsitlemist lõimitult õppesisuga.

(5) Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on:

1. valmis õppima kogu elu,
2. täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning
3. kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

1. teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning haridustee jätkamisega seotud karjääriplaanide konkreetsemaks muutmisele;
2. arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
3. arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
4. kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
5. tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

(6) Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist:

1. sotsiaalselt aktiivseks,
2. vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks:
 - 1) kes hoiab ja kaitseb keskkonda,
 - 2) väärtustab jätkusuutlikkust,
 - 3) on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

1. aru saada loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
 2. aru saada inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
 3. väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
 4. arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
 5. võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi;
 6. hoidma ja hoolitsema kodu ja kooli ümbruse eest.
- (7) Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist:

1. aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust,
2. tunneb end ühiskonnaliikmena ning
3. toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

1. väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
2. olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklike seisukohti ning neid väljendama;
3. tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
4. mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
5. mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
6. mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

(8) Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes:

1. mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel,
2. kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning
3. väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning
4. on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

1. mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
2. mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
3. olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomngusse, taunima diskrimineerimist;
4. tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
5. teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
6. omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta;
7. tutvuma paikkonna ajaloo- ja kultuuripärandiga;
8. austama ja hindama esivanemate elukogemust.

(9) Läbiva teema „Teabekeskkond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes:

1. tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda,
2. suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

1. mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
2. valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
3. määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
4. kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;

5. arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

(10) Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist:

1. uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks,
2. inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

1. omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
2. mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
3. aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
4. mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
5. kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
6. arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

(11) Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist:

1. vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi,
2. käituma turvaliselt ning
3. kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
 - a) Tervisekasvatust põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
 - b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

- a) tervise valdkonnas:

1. terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
2. kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
3. teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
4. leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid;
5. teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

1. tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
2. vältima ohuolukordadesse sattumist;
3. kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
4. omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusaks käitumiseks;
5. kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
6. tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

(12) Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbleliselt arenenud inimeseks, kes:

1. tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid,
2. järgib neid koolis ja väljaspool kooli,
3. ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning
4. sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

1. tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
2. analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
3. arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
4. juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
5. osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite või kodukorra väljatöötamises ning neid järgima;

6. reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi;
7. järgima kooli põhiväärtusi.

8. Lõimingu rakendamine

- (1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.
- (2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.
- (3) Üldpädevuste kujunemise toetamine ühendab kõiki õpilasega tegelevaid õpetajaid, tugispetsialiste ja teisi koolitöötajaid ning on seega õppe- ja kasvatustööd läbiv.
- (4) Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
 - 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast, tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste ning paikkonna kultuuripärandiga ja nüüdiskultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
 - 2) sotsiaalne- ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut, teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme, erinevate keskkondade reegleid ja ühiskonna mitmekesisust, teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides, aktsepteerida ning arvestada suhtlemisel inimeste ja nende väärtushinnangute erinevustega;
 - 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi, analüüsida oma käitumist erinevates olukordades, käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise, lahendada suhtlemisprobleeme
 - 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, käitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet, planeerida õppimist ja seda plaani järgida, kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades, seostada omandatud teadmisi varemõpituga, analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oskus oma seisukohti esitada ja põhjendada, lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust, kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili, väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt;
- 6) matemaatika-, loodusteadus- ja tehnoloogiapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus, mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid ning kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades, näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele, seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia, korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest, reageerida loovalt, paindlikult muutustele ja võtta arukaid riske;
- 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes, leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust, osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumite loomisel ja kasutamisel, kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades, olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

9. III kooliastme loovtöö temaatika valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine

- (1) Kool korraldab 8. klassi õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö, muusikateos, õpilasnäitus, film, demonstratsioon/esitlus või muu taoline.
- (2) Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased.

- (3) Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt, kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.
- (4) Loovtöö eesmärk:
- 1) pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust;
 - 2) toetada õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
 - 3) toetada õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
 - 4) toetada õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
 - 5) arendada üldpädevuste kujunemist;
 - 6) toetada õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.
- (5) Loovtöö korraldust reguleerib Saverna Põhikooli loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise juhend (Lisa 10).

10. Õpilaste arengu ja õppimise toetamine ja hindamine

10.1. Õpilaste hindamine

- (1) Hindamise eesmärk on:
- 1) toetada õpilase arengut;
 - 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
 - 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine.
- (3) Koolipoolne esmane tagasisidekanal on e-päevik. Iga koolipäeva lõpuks kannavad õpetajad e-päevikusse hinded, hilinemised, puudumised, tunnikirjeldused ja kodused ülesanded.

- (4) Konstruktiivse arenguinfo edasiandmiseks kasutatakse e-päevikut. Arenguinfo andmise sagedus sõltub õpetaja valikust, kuid mitte harvemini kui kaks korda aastas (soovitavalt II ja IV perioodi (veerandi) jooksul).
- (5) Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.
- (6) Kirjeldav sõnaline tagasiside toimub I kooliastmes (1.-2. klassini).
- (7) Sõnaline tagasiside on oma olemuselt edasiviiv:
 - 1) tagasisidet antakse selle kohta, mis on õnnestunud;
 - 2) edasisidet antakse selle kohta, kuidas peaks edasi toimima, et lõpptulemus oleks maksimaalselt hea.
- (8) Tagasiside andmisel lähtutakse järgmistest nõuetest:
 - 1) fookuses on täidetud ülesanne, sooritus või tegu;
 - 2) võrdlusaluseks on õpitulemused, kriteeriumid, milles õpilastega kokku lepitati, või õpilase eelmine sooritus;
 - 3) eesmärk on kirjeldamine;
 - 4) suhtumine on positiivne ja toetav.
- (9) Sõnaline tagasiside taandatakse numbriliseks hindeks õpilase koolist lahkumisel.
- (10) Numbriline hindamine algab 3. klassist.
- (11) 2.- 4. ja 6. klassi õpilaste teadmisi informaatikas hinnatakse hinnanguga „arvestatud“ või „mittearvestatud“. Numbriliste hinnetega hinnatakse 7. klassi õpilaste teadmisi.
- (12) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- (13) Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (14) Hindamise aluseks on õpitulemuste saavutamine:

%	0-19	20-49	50 - 64	65 - 74	75 - 89	90 -94	95 – 100+
PGS*	NÕRK	PUUDULIK	RAHULDAV		HEA	VÄGA HEA	
Hinne	1	2	3		4	5	
Suuline/ kirjalik hinnang	NÕRK	PUUDULIK	PINGUTA ROHKEM	RAHULDAV	HEA	VÄGA HEA	SUURE- PÄRANE

*- Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus

- (15) Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegas „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100%

maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

- (16) Distantõppe tingimustes võib numbrilise hindamise asemel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”.
- (17) Õppenõukogu otsusega määratud erivajadustega õpilaste hindamisel oskusainetes ja meditsiinilisse erigruppi kuuluvate õpilaste hindamisel kehalises kasvatuses võib kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud” (välja arvatud aastahinne ja kooliastme hinne).
- (18) Nõustamiskomisjoni otsuse alusel püsiva kirjaliku kõnepuudega põhikooli õpilaste osas, kes saavad regulaarset logopeedilist abi, rakendatakse diferentseeritud hindamist, kusjuures düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu arvestatakse vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.
- (19) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 tööpäeva või erandjuhul kokkuleppel aineõpetajaga pikema perioodi vältel.
- (20) Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni, ei ilmu korduvalt (vähemalt kaks korda) konsultatsioonile või järelevastamisele, on õpetajal õigus hinnata sellist tööd hindegaga „nõrk”.
- (21) Kui õpilane ei pea kokkulepetest kinni ega ilmu vastavalt plaanile konsultatsioonile või järelevastamisele, teatab aineõpetaja sellest klassijuhatajale ning annab lapsevanemale tagasisidet e-päeviku kaudu.
- (22) Kui tunni vaatlemisel või töö hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegaga „nõrk”.
- (23) Kõrvalise abi kasutamise või mahakirjutamise eest saadud hinnet ei ole võimalik järele vastata.
- (24) Kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine on ebaõpilaslik käitumine ning sellise teo toimepanek kajastub ka käitumishindes.

10.2. Kujundav hindamine

- (1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse

tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed.

- (2) Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- (3) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta.
- (4) Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavade ja tavadega.
- (5) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- (6) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet.
- (7) Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

10.3. Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid;
- 3) arendada õpilase eneseanalüüsi oskust.

(2) Käitumise hindamise alus on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.

- 1) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes alati järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- 2) Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning üldiselt täidab kooli kodukorra nõudeid.

- 3) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
 - 4) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele.
 - 5) Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.
- (3) Hoolsuse hindamise alus on õpilase suhtumine õppimisse ja ülesannetesse, tema kohusetunne, töökus ning järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- 1) Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes järjekindlalt ja pidevalt suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.
 - 2) Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.
 - 3) Hoolsushinde „rahuldav“ saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
 - 4) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õppeülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

10.4. Kokkuvõttev hindamine

- (1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (2) Kokkuvõttev hindamine toimub perioodi (veerandi) lõpul perioodi jooksul saadud hinnete alusel. Kontrolltööde ja teiste suuremahuliste tööde hinnetel on suurem kaal.
- (3) Kuni kahe tunniga nädalas õppeaine tulemusi võib hinnata poolaastati.
- (4) Kokkuvõtvalt võib hinnata neis õppeainetes, kus on toimunud vähemalt 90% õppetundidest.
- (5) Kokkuvõttev hinne pannakse viiepallisüsteemis:

- 1) hindegas „5” ehk „võga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegas „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegas „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegas „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegas „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

10.5. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

- (1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine perioodi (veerandi)- ja poolaastahinneteks ning perioodi (veerandi)- ja poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.
- (2) Õpilast ja õpilase vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest e-päeviku ja klassitunnistuse kaudu perioodi (veerandi) lõpus.
- (3) I kooliastmes kasutatakse kokkuvõtvat hindamistena kaks korda õppeaastas (II ja IV perioodi (veerandi) lõpul) toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist.
- (4) Kokkuvõtvas hinnangus peab kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.
- (5) Kui õppeaine veerandi- või poolaastahinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval poolaastal omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
- (6) Õpilasele, kelle perioodi (veerandi) või poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem

(nt logopeediline abi, parandusõpe, pikapäevarühma suunamine jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

- (7) Aastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.
- (8) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt perioodi (veerandi)-, poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või anda samaväärne sõnaline hinnang.
- (9) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused.
- (10) Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- (11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
- (12) Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- (13) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- (14) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

10.6. Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

- (2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
 - 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- (3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on rakendatud õppenõukogu otsusel või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- (4) Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (4) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.
- (5) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.
- (6) Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded või milles tal ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses. Koolid, kus rakendatakse mittetatsionaarset õppevormi, on kohustatud looma võimaluse kooli lõpetamiseks eksternina koolikohustusliku ea ületanud isikule, kes on esitanud koolile sellekohase kirjaliku taotluse hiljemalt jooksva õppeaasta 1. novembriks.
- (7) Kooli lõpetamisel eksternina võimaldatakse lõpetajale kooli poolt juhendatud õppetegevust kokku vähemalt 15 arvestusliku õppetunni ulatuses. Muus osas toimub õppimine iseseisvalt.

10.7. Hinnete ja hinnangute vaidlustamine

- (1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult taotluse koos põhjendustega.
- (2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

11. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamine

- (1) Kooli eesmärk on luua eeldused tubli ühiskonnaliikme kujunemiseks kaasava hariduse tingimustes.
- (2) Kool toetab õpilaste võimetekohast arengut ja kooli töötajad on koostööpartneriks peredele ja teistele lastega töötavatele spetsialistidele.
- (3) Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilase õpet korraldab koolis HEV koordinaator, kes toetab ja juhendab õpetajat:
 - 1) HEV väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekud edaspidiseks pedagoogiliseks tööks;
 - 2) koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks;
 - 3) täiendavate uuringute läbiviimiseks.
- (4) HEV koordineerija ettepanekul ja direktori otsusel võib HEV õpilasele vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 48 rakendada järgmisi meetmeid:
 - 1) tugispetsialisti teenus (logopeediline või psühholoogiline abi),
 - 2) individuaalse õppekava rakendamine (edaspidi IÕK),
 - 3) pikapäevarühma vastuvõtmine,
 - 4) õpiabi rakendamine.
- (5) Ajutistest õpiraskustest ülesaamiseks on igal õpilasel õigus konsultatsioonile kord nädalas iga teda õpetava õpetaja juures. Kui õpilase HEV tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ja vajadusel täiendav juhendamine aineõpetajate, teiste haridusasutuste ja/või -programmide kaudu. Meetme rakendamise tulemuslikkust hindavad kõik meetme rakendamises osalenud õpetajad ja tugispetsialistid iga õppeperioodi lõpul.
- (6) HEV koordineerija teeb ettepanekud lapsevanematele ja vajadusel kooli direktorile edasisteks tegevusteks.

- (7) HEV tuvastamiseks läbiviidud hindamise tulemused ning õpetajate ja spetsialistide tähelepanekud ja soovitused dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.
- (8) Koolis peetakse järjepidevalt arvestust koolikohustuse täitmise kohta, analüüsitakse õpilaste puudumise põhjusi ning rakendatakse meetmeid koolikohustuse mittetäitjate kooli naasmiseks ja naasmisel.
- (9) Koolikohustuse mittetäitjate kooli naasmiseks rakendatakse meetmeid koos kohaliku omavalitsuse, alaealiste komisjoni ja noorsoopolitseiga.
- (10) Õpilasele individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) koostamise eesmärk ja alused:
- 1) IÕK on hariduslike erivajadustega õpilase jaoks koostatud õppekava, mis loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.
 - 2) IÕK koostatakse õpilasele, kelle eriline andekus, õpi- ja käitumisraskused, terviserikked, puuded või pikemaajaline õpikeskkonnast eemal viibimine põhjustab olulisi raskusi töötada oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis või vastavale klassile koostatud töökava alusel.
 - 3) IÕK-ga määratakse vastavalt vajadusele:
 - a) kooli õppekavaga võrreldes vähendatud või kõrgendatud nõudeid õppesisule ja õpitulemustele ühes või mitmes aines või õppekava üldosa pädevuste osas esimeses kuni kolmandas kooliastmes;
 - b) erisused õppekorralduses;
 - c) õppevara, ruumi- ja inimressursi kaasamise vajadus ja põhimõtted.
- (11) IÕK koostamise algatamine õpilase, alaealise õpilase puhul tema seadusliku esindaja taotluse alusel:
- 1) IÕK koostamise algatamiseks esitab õpilane, alaealise õpilase puhul tema seaduslik esindaja vastavasisulise põhjendatud taotluse kirjalikult kooli direktorile.
 - 2) Kooli direktor vaatab nimetatud taotluse läbi 30 päeva jooksul taotluse esitamise päevast arvates ning vajadusel toetudes pedagoogilis-psühholoogilisele või meditsiinilisele uuringule, teeb otsuse rahuldada taotlus ja koostada õpilasele individuaalne õppekava vastavalt käesolevale korrale või jätta taotlus rahuldamata.
 - 3) IÕK koostamisest keeldumise vormistab direktor käskkirjaga, tuues välja keeldumise põhjused ning teeb selle õpilasele (esindajale) teatavaks.
- (12) IÕK koostamise algatamine kooli poolt:
- 1) IÕK koostamise algatamise kooli poolt otsustab õppenõukogu.
 - 2) Õppenõukogu otsusest teavitatakse õpilast ja õpilase esindajat kirjalikult, tuues ära põhjused, mis tingivad individuaalse õppekava koostamise vajaduse.

3) Õpilase esindajal on 10 tööpäeva jooksul, arvates päevast, millal ta nimetatud otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, õigus teavitada kooli kirjalikult oma keeldumisest individuaalse õppekava koostamiseks. Nimetatud keeldumise esitamisel lõpetab kool IÕK koostamise menetluse.

(13) Individuaalne õppekava koostatakse kui:

- 1) IÕK esitab klassi õppekavaga võrreldes lapse isiksuse omadustele ja/või kognitiivse arengu tasemele kõrgendatud nõudmised (andekad lapsed);
- 2) IÕK esitab klassi õppekavaga võrreldes lapse ühe või mitme pädevuse osas vähendatud nõudmised;
- 3) IÕK esitatakse käitumise tugikava;
- 4) IÕK toetab koolist pikemat aega eemalviibinud õpilase (sportlase, haiglasviibinu, haiglaõppel oleva) ning muukeelsete laste paindlikku lülitamist õppetöösse;
- 5) IÕK põhineb õpilasele määratud õppekaval (näiteks põhikooli lihtsustatud õppekaval) kui vaadeldava õpperühma puhul tavaline ja esitab lapse kognitiivsele arengule sellest lähtuvad nõuded.

12. Karjääriõpe, sh karjääriinfo ja karjäärinõustamine

- (1) Koolis koordineerib karjääriteenuse osutamist huvijuht.
- (2) Karjääriteenuse osutamiseks tehakse koostööd Töötukassa Põlvamaa karjäärikeskusega.
- (3) Karjääriteenuse hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine õppeasutuste kohta, kus on võimalik jätkata õpinguid pärast põhikooli lõpetamist, võimalusel osaletakse koolide lahtiste uste päevadel.
- (4) Klassijuhataja aitab õpilast ja tema vanemaid, kui nad vajavad abi või nõu järgmistes küsimustes:
 - 1) õpilase tuleviku ja karjääri planeerimine, sh nõustamine edasiõppimise küsimustes;
 - 2) individuaalsel õppekaval õppimise ja individuaalse õppekava taotlemise kohta;
 - 3) õppekavavälise tegevuse kohta;
 - 4) eneseanalüüsi koostamisel;
 - 5) arenguestlusteks valmistumisel.

13. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine

- (1) Õpilase ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korra kohaselt vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 ning avaliku teabe seaduses ja haldusmenetluseaduses sätestatule.
- (2) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.
- (3) Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.
- (4) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse eelistatult järgmisi vahendeid:
 - 1) kooli kodulehekülg;
 - 2) elektrooniline õppeinfosüsteem;
 - 3) e-kirjad;
 - 4) telefon.
- (5) Kord aastas õppeaasta alguses toimub kooli vanemate üldkoosolek. Õpilase ja tema vanemate esimene koostööpartner koolis on klassijuhataja, kelle juhtimisel kujundatakse välja informatsiooni jagamise kultuur.
- (6) Vähemalt kord aastas korraldab klassijuhataja klassi vanemate koosoleku (võib toimuda üldkoosolekuga samal päeval) ja viib iga õpilasega läbi arenguestluse, millel osalevad ka õpilase vanemad.
- (7) Koolis korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamine edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste kättesaadavus koostöös Põlvamaa Rajaleidja keskusega.

14. Õpetajate töö ja koostöö planeerimine

- (1) Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga.
- (2) Erinevate ainete õpetajad teevad ainevaldkondade vahelist koostööd.
- (3) Õpetajad teevad koostööd üldtööplaani koostamisel ja ellurakendamisel.

15.Kooli õppekava uuendamine ja täiendamine

- (1) Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik. Selleks tuleb esitada kooli direktorile algatustaotlus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.
- (2) Kooli õppekava uuendamise või täiendamise, mis on tingitud muudatustest õigusaktides, algatab kooli direktor.
- (3) Kooli õppekava kinnitab direktor käskkirjaga.
- (4) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (5) Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti ning muutuse viite juurde lisatakse muutuse jõustumise kuupäev.
- (6) Kool avalikustab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõike 1 alusel kooli õppekava kooli veebilehel.

LISAD

1. Ainevaldkond “Keel ja kirjandus”
 - I kooliaste - eesti keel
 - II -III kooliaste - eesti keel, kirjandus
2. Ainevaldkond “Võõrkeeled”
 - I - III kooliaste - inglise keel (A võõrkeel)
 - II - III kooliaste - vene keel (B võõrkeel)
3. Ainevaldkond „Matemaatika”
 - I - III kooliaste - matemaatika
4. Ainevaldkond “Loodusained”
 - I - II kooliaste - loodusõpetus
 - III kooliaste - loodusõpetus, bioloogia, geograafia, keemia, füüsika
5. Ainevaldkond “Sotsiaalsained”
 - I kooliaste - inimeseõpetus
 - II - III kooliaste - ajalugu, inimeseõpetus, ühiskonnaõpetus
6. Ainevaldkond “Kunstiained”
 - I - III kooliaste - kunstõpetus, muusikaõpetus
7. Ainevaldkond “Tehnoloogia”
 - I kooliaste - tööõpetus
 - II - III kooliaste - tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus
8. Ainevaldkond “Kehaline kasvatus”
 - I - III kooliaste - kehaline kasvatus
9. Valikaine “Informaatika”
 - I - III kooliaste - informaatika
10. Loovtöö koostamise juhend